

СИСТЕМИ ЗАВДАНЬ У ТЕСТОВІЙ ФОРМІ

*Науменко Світлана Олександрівна
Інститут педагогіки НАПН України*

Згідно із дослідженнями В. С. Аванесова існує три групи педагогічних завдань: завдання в тестовій формі, тестові завдання і нетестові завдання [1; 2]. До нетестових завдань дослідник відносить задачі, питання, вправи, кросворди та інше, в будь-якій формі, крім тестової. Завдання в тестовій формі, на його думку, – це педагогічний засіб, що відповідає таким вимогам як відповідність меті; лаконічність; технологічність; логічна форма висловлювання; наявність місця для відповідей; однакові правила оцінювання відповідей; правильне розміщення елементів завдання; наявність однакової інструкції для всіх тестованих; адекватність інструкції формі і змісту завдання. Тестові завдання зовні дуже схожі на завдання в тестовій формі. Вони відрізняються тим, що мають пройти обов'язкову перевірку статистичних і математичних властивостей. Тобто, завдання в тестовій формі, які пройшли перевірку статистичних і математичних властивостей, стають тестовими завданнями.

Тест складається із тестових завдань. Однією з особливостей тесту є те, що його не утворюють завдання, у яких для тестованих однакового рівня підготовленості правильна відповідь на одне завдання залежить від правильної відповіді на інше. Проте, на думку В. С. Аванесова, такі завдання є досить цінними для організації самостійної навчальної роботи, а також для проведення підсумкової атестації випускників освітніх установ [2]. Ці завдання утворюють систему завдань в тестовій формі.

Система завдань у тестовій формі – це змістова система, що охоплює взаємопов'язані елементи знань [2]. У цих системах вірогідність правильної відповіді на наступне завдання може залежати від ймовірності правильної відповіді на попередні завдання.

В. С. Аванесов виділяє чотири види систем завдань у тестовій формі: ланцюгову, тематичну, текстову і ситуаційну [2]. Ланцюговими називаються системи завдань, у яких відповідь на наступне завдання обов'язково залежить від правильної відповіді на попереднє. Тематичні системи завдань у тестовій формі створюються для контролю навчальних досягнень тестованих у межах однієї теми. Назва теми пишеться на самому початку завдання, перед інструкцією. Системи завдань у тестовій формі можуть бути ланцюговими і тематичними одночасно. Текстові системи завдань розробляються для контролю навчальних досягнень тестованих на основі навчального тексту. Вони

складаються із завдань відкритої форми. Тестовані мають вставити в текст слова, яких бракує за змістом. Ситуативні системи завдань у тестовій формі використовуються для перевірки знань і умінь тестованих діяти в практичних ситуаціях.

Тематичні, текстові й ситуаційні системи завдань у тестовій формі, на наш погляд, можуть застосовуватися під час різних видів оцінювання: від поточного до підсумкової атестації. Використання цих систем завдань не повинно принести жодних труднощів ні розробнику, ні тестованому. Щодо ланцюгової системи завдань, то ця система є найскладнішою як для розробника, так і для тестованого. Розробник має створити таку систему ланцюгових завдань, у яких зміст наступних завдань не повинен містити натяку на правильні відповіді в попередніх завданнях. Якщо тестований неправильно відповідає на перше завдання (помиляється), то він не правильно відповідає й на всі інші завдання. Тому, на нашу думку, ланцюгові системи завдань в тестовій формі найкраще використовувати для самооцінювання і самоконтролю тестованого.

Взагалі, застосовуючи будь-який вид систем завдань у тестовій формі вчитель (викладач) повинен пам'ятати, що під час першого використання будь-якої системи завдань він має пояснити тестованим (учням, студентам) правила виконання завдань, умови оформлення робіт та повправляти їх у розв'язанні такої системи. Лише після цього цей вид систем завдань може застосовуватися під час різних видів оцінювання.

Список використаної літератури

1. Аванесов В.С. Теория и методика педагогических измерений [Электронный ресурс] / Аванесов В. С. – Режим доступа: <http://testolog.narod.ru/Theory.html> .

2. Аванесов В. С. Форма тестовых заданий : [учеб. пособ. для учителей школ, лицеев, преподавателей вузов и колледжей] / В. С. Аванесов. – [2 изд., перераб. и расширенное]. – М. : Центр тестирования, 2005. – 156 с.